

Tuloveroprosentin määrääminen vuodelle 2022**473/02.03.02.01/2021****Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 260**

Valmistelija: Hallintojohtaja Liisa Salo

Vuoden 2022 tuloveroprosentti tulee ilmoittaa Verohallinnolle viimeistään 17.11.2021. Tuloveroprosentti ilmoitetaan neljännesprosenttiyksikön tarkkuudella.

Verovuoden 2020 verotus valmistui 2.11.2021. Kauhavan kaupungin vuoden 2020 kunnallisen tuloveron määrä on 47,113 miljoonaa euroa ja se perustuu 21,75 veroprosenttiin. Kunnallisen tuloveron määrä kasvoi vuoteen 2019 verrattuna 0,3 prosenttia. Valtakunnallisesti tuloveron määrä kasvoi 2,6 prosenttia.

Kuluvana vuonna kaupungin arvioidaan saavan 28.9.2021 päivitetyn Kuntaliiton veroennustekehikon mukaan kunnallisveroa noin 47,654 miljoonaa euroa. Veroennustekehikon mukaan vuonna 2022 kunnallista tuloveroa tilitetään Kauhavan kaupungille 1,5 prosenttia enemmän kuin vuonna 2021, mikäli tuloveroprosentti pysyy entisellään. Arvio perustuu verotettavien ansiotulojen määrän 1,1 prosentin kasvuun vuonna 2021 ja 1,8 prosentin kasvuun vuonna 2022. Veroennustekehikossa Kauhavan asukasluvun on arvioitu vähenevän 1,3 prosentilla vuonna 2021. Saman ennusteen mukaan työkäisten määrä vähenee 2,4 prosentilla. Yli 65-vuotiaiden osuuden ennustetaan kasvavan kuluvana vuonna 1,4 prosentilla. Ansiotulosta tehtävien vähennysten osuus eli vähennysaste on 26,73 prosenttia vuonna 2022. Vuonna 2021 vähennysaste on 27,06 prosenttia.

Yhteisöveron tilitysten arvioidaan ensi vuonna pienenevän peräti 25,7 prosentilla kuluvan vuoden tasosta. Tämä johtuu yhtenä koronatukitoimenpiteenä olleen yhteisöveron jako-osuuden tilapäisen 10 prosenttiyksikön korotuksen poistumisesta. Kauhavan kaupungin arvioidaan saavan vuonna 2022 yhteisöveroa noin 3,492 miljoonaa euroa. Yhteisöveron kertymään vaikuttaa yhteisöjen verotettavan tulon määrä.

Kauhavan kaupungin vuoden 2022 peruspalvelujen valtionosuuden määräksi arvioidaan 46,655 miljoonaa euroa ja veromenetyksen kompensatioerän määräksi 10,470 miljoonaa euroa, eli yhteensä 57,125 miljoonaa euroa, mikä on 3,174 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2021 talousarviossa.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukainen valtionosuus muodostuu merkittäviltä osin lukion ja vammaisopetuksen sekä maahanmuuttajien valmistavan opetuksen oppilasmäärillä kerrottavista sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan ja musiikkiopiston tuntimäärillä kerrottavista yksikköhinnoista. Mikäli kunta ei ole ammatillisen koulutuksen järjestäjä, on OKM:n valtionosuus yleensä negatiivinen ja se vähennetään peruspalvelujen valtionosuuden määrästä. Kauhavan kaupungin osalta OKM:n valtionosuuden arvioidaan olevan -0,609 miljoonaa euroa.

Valtionosuuksien yhteismääräksi on budjetoitu 56,373 miljoonaa euroa, mikä on 3,061 miljoonaa euroa kuluvalla vuodelle budjetoitua enemmän. Vuoden 2022 valtionosuuspäätökset saadaan vasta joulukuun 2021 lopulla tai tammikuussa 2022.

Vuoden 2022 talousarvioesityksessä käyttötalousmenot kokonaisuutena ovat esityslistan laatimisvaiheessa noin 112,591 miljoonaa euroa. Vuoden 2021 budjetoidun käyttötalousmenot ovat 112,323 miljoonaa euroa, mihin sisältyy 200.000 euron kohdentamaton säästö. Kuluva ja ensi vuosi eivät kuitenkaan ole suoraan verrattavissa mm. maatalous- ja turkistarhauslomituksen menojen ja tulojen poistuessa vuonna 2022.

Käyttötaloustuloja arvioidaan kertyvän 5,748 miljoonaa euroa, kun kuluvalle vuodelle budjetoitu määrä on 10,009 miljoonaa euroa.

Kaupungin kuluvan vuoden investointiohjelma on talouden kestävä tasoa korkeampi ja investointien määrä tulee pysymään kouluinvestointien vuoksi korkeana ainakin vuoteen 2023. Tästä seuraa myös poistotason nousu, mikä alkaa näkyä vuodesta 2023 alkaen. Toisaalta kaupungin taseessa jo olevan käyttöomaisuuden poistojen määrä alenee merkittävästi lähivuosina, mikä vaikuttaa poistojen kokonaismäärään tasapainottavasti. Kaupungin lainamäärä kuitenkin nousee voimakkaasti. Jotta kaupungin talous kestää nykyisen investointitason ja siitä seuraavan lainamäärän, on kaupungin talouden oltava tasapainossa tai mieluummin selvästi ylijäämäinen. Vuoden 2022 talousarvio saadaan tasapainoon ilman veronkorotuksia.

Kaupungin taseessa 1.1.2021 on kertynyttä ylijäämää 6,808 miljoonaa euroa. Kuluvan vuoden talousarvio on laadittu 44.000 euroa ylijäämäiseksi. Syyskuun lopun tulosnusteen mukaan tilinpäätös tulee olemaan lähes budjetoidun mukainen. Merkittävä tekijä Kauhavan kaupungin talouden tasapainoon on Kuntayhtymä Kaksineuvoisen ja Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri maksuosuuksien toteuma. Niiden arvioidaan kuluvana vuonna olevan lähes budjetoidun mukaiset. Tase säilyy ylijäämäisenä vuoden 2021 tilinpäätöksessä.

Kauhavan kaupungin tavoitteena on ollut tuottaa asukkailleen laadukkaat palvelut kilpailukykyisin veroprosentein. Tuloveroprosentin maakunnallinen keskiarvo vuonna 2021 on 21,36 prosenttia Kauhavan kaupungin veroprosentin ollessa 21,75. Kauhavan veroprosentti on 0,39 prosenttiyksikköä Etelä-Pohjanmaan keskiarvoa korkeampi.

Yhden prosenttiyksikön muutos tuloveroprosenttiin vaikuttaa kaupungin saamiin verotuloihin noin 2,0 miljoonalla eurolla. Kunnallisen tuloveron vuoden 2022 arvioidut tilitysmäärät ovat eri veroprosenteilla seuraavat:

Tulovero %	Tilitettävä kunnallisvero
21,50	47,876 miljoonaa euroa
21,75	48,388 miljoonaa euroa
22,00	48,900 miljoonaa euroa
22,25	49,411 miljoonaa euroa
22,50	49,923 miljoonaa euroa

Nykyisellä veroprosentilla Kauhavan vuoden 2022 efektiivinen kunnallisveroaste on 14,26 %.

Vuoden 2023 alussa sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämisvastuu ja niiden kustannukset siirtyvät kunnilta hyvinvointialueille. Muutoksella on iso merkitys kuntien toiminnalle ja taloudelle. Uudistuksen seurauksena kuntien tuloja

siirretään valtiolle, joka rahoittaa hyvinvointialueiden toimintaa. Pieni osa hyvinvointialueiden rahoituksesta perustuu maksutuloihin.

Rahoituksen siirto toteutetaan vähentämällä kunnilta peruspalvelujen valtionosuuksia, kunnallisveroa, kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta sekä veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvausta. Kuntien verotulojen vähentämistä vastaavasti valtion ansiotuloverotusta ja valtion osuutta yhteisöveron tuotosta korotetaan, eli verotuloja siirretään kunnilta valtiolle. Kuntalaisten ansiotuloverotuksen taso säilyy uudistuksen käytännössä ennallaan.

Kaikkien Suomen kuntien tuloveroprosenttia leikataan vuodelle 2023 tämän hetken tiedon mukaan 12,39 prosenttiyksiköllä vuoden 2022 tasosta. Tämä tarkoittaa sitä, että vuodelle 2022 määrättävä tuloveroprosentti on vuoden 2023 veroprosentin perustana, ja kunnat eivät voi tarkistaa tuloveroprosenttiaan vuodelle 2023. Mikäli veroprosentin leikkaus on 12,39 prosenttiyksikköä, on Kauhavan vuoden 2023 tuloveroprosentti 9,36 prosenttia. Leikkauksen suuruus vahvistuu vuoden 2022 aikana, ja sen tasolla on merkittävä tulopohjavaikutus kunnille.

Yhteisöveron jako-osuuksia tarkistetaan niin, että kuntien osuutta pienennetään yhdellä kolmasosalla, ja tämä osuus siirretään valtion jako-osuuteen.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmää muutetaan, jotta käytettävät valtionosuusperusteet kuvaavat uudistuksen jälkeen kuntien jäljelle jääviä tehtäviä ja niihin liittyviä tarve-eroja. Perusrakenne ja kriteerit säilyivät kuitenkin pitkälti ennallaan – suurin muutos koskee ns. sote-perustaisten osien poistamista järjestelmästä. Muutoksia on tulle myös kuntien väliseen tulojen tasausjärjestelmään.

Tehtävien järjestämisvastuun siirrosta seuraavia muutoksia rajoitetaan valtionosuusjärjestelmään sisällytettävällä pysyvällä ns. muutosrajoittimella. Muutos rajataan 60 prosenttiin tulojen ja menojen erotuksesta. Muutosrajoitin koskee sekä valtionosuuden lisäystä että vähennystä. Koska uudistuksen kokonaisvaikutuksista tulee kunnissa merkittävät, rahoitusjärjestelmään tehtäviä muutoksia täydennetään valtionosuusjärjestelmämuutoksen tasauksella. Talouden tasapainotilan muutoksia kohtuullistetaan viiden vuoden siirtymätasauksella, josta osa jää pysyväksi. Tasauksella turvataan uudistusta edeltävä taloudellinen tilanne.

Tavoite siis on, että sote-uudistuksen tulee olla kunta-valtio -suhteessa neutraali vuonna 2023. Kuntien ennakoitu taloustilanne myös paranee noin 340 miljoonalla eurolla vuonna 2023, kun VM on löytänyt syksyn 2021 kuntatalousohjelman perustana olleessa julkisen talouden suunnitelmassa olleen virheen. Virheen korjaamisen seurauksena kuntien valtionosuudet kasvavat noin 11 prosentilla vuodesta 2023 alkaen.

Kauhavan kaupungin talousarvio vuodelle 2022 on saatu tasapainotettua noin 100.000 - 200.000 euron tarkkuudella ilman myyntivoittoja. Vuonna 2023 kaupunki ei ole enää järjestämisvastuussa sosiaali- ja terveystalouden palveluista, jolloin kuntatalouden ennustettavuus paranee oleellisesti. Vuodesta 2023 eteenpäin tulevat kuntien valtionosuuksien korotukset auttavat merkittävästi myös Kauhavan kaupunkia, vaikka talouden sopeuttamispaineita on myös jatkossa. Näin ollen tuloveroprosentti voidaan pitää ennallaan 2022 - 2023.

Kaupunginjohtajan esitys:

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että se määrää Kauhavan kaupungin

vuoden 2022 kunnalliseksi tuloveroprosentiksi 21,75.

Päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan esityksen.

Lisätietoja: Hallintojohtaja Liisa Salo, puh. (06) 2412 9210,
etunimi.sukunimi@kauhava.fi
